

Kuva: Shutterstock

Diabetesgenejä seulotaan vastasyntyneiltä nyt myös pääkaupunkiseudulla

Pääkaupunkiseudulla alkaa kaksi uutta diabetestutkimusta, joihin molempiin toivotaan osallistujiksi vastasyntyneitä vauvoja perheineen.

Toisen tutkimuksen tavoitteena on tunnistaa vauvat, joilla on kohonnut riski sairastua tyyppin 1 diabetekseen ja keliakiaan. Toinen tutkimus keskittyy tiettyyn bifidobakteeri-probioottiin tyyppin 1 diabeteksen puhkeamisen ehkäisyssä.

Turussa, Tampereella ja Oulussa käynnistyi jo 1990-luvulla DIPP-tutkimus, jossa vastasyntyneiltä seulotaan napaverinäytteistä tyyppin 1 diabeteksen riskiä. Vastaava seulonta alkoi pääkaupunkiseudulla syyskuussa, ja siihen sisältyy myös keliakialle altistavien geenien seulonta.

Rekrytointi tutkimukseen kestää kolme vuotta. Perheet rekrytoidaan raskauden aikana Terveyskylän Naistalon kautta, www.terveyskyla.fi.

Tavoitteena varhainen diagnoosi

Jos vauvalla todetaan perinnöllinen alttius tyyppin 1 diabetekselle tai keliakialle, perhettä pyydetään mukaan seurantatutkimukseen, jossa analysoidaan tietyin väliajoin, ilmaantuuko lapselle tautiprosessin käynnistymisestä kertovia autovasta-aineita.

Tutkimuksessa pyritään diabeteksen ja keliakian varhaiseen diagnoosiin, jolloin voidaan välttää diabeteksen diagnoosivaiheeseen liittyviä aineenvaihduntahäiriöitä ja hoitamattomassa keliakiassa esiintyviä liitännäissairauksia.

Bifidobakteerilla diabetesta vastaan

Ne vastasyntyneet, joiden riski sairastua tyyppin 1 diabetekseen on napaverinäytteen mukaan koholla, kutsutaan mukaan myös toiseen tutkimukseen.

Tutkimukseen soveltuvat vain rintaruokinnassa olevat vauvat. Rintamaidossa on tekijöitä, jotka toimivat edullisesti yhdessä bifidobakteerin kanssa.

Ensimmäinen bifidobakteeriannos on ennätettävää antaa vauvoille ennen kahden viikon ikää. Bifidobakteeria annetaan vauvoille rintamaitoon sekoitettuna kuuden kuukauden ajan.

Tutkimuksessa käytettävä bifidobakteeri oli aiemmin yleinen lasten suolistossa. Hygieniatason nousun myötä sen esiintyminen on vähentynyt. Esimerkiksi Bangladeshissä bakteeri löytyy 80 prosentilta vauvoista, mutta Suomessa vain 12 prosentilta. Yhden tutkimushypoteesin mukaan liian puhtaalla ympäristöllä ja tyyppin 1 diabeteksen yleistymisellä on yhteys.

Molempiin tutkimuksiin osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Napaverinäytteitä ei siis seulota automaattisesti kaikilta vastasyntyneiltä, vaan seulontaan pyydetään aina lupa. Tutkimuksia johtaa professori Mikael Knip Helsingin yliopistosta.

- Arviolta 10 prosentilla pääkaupunkiseudulla syntyvistä vauvoista on perinnöllinen alttius sairastua tyyppin 1 diabetekseen. Keliakiariski on suurentunut noin 14 prosentilla vastasyntyneistä.
- Tyyppin 1 diabetes puhkeaa arviolta noin 4–5 prosentille niistä, joiden diabetesriski on suurentunut. Kaikista vastasyntyneistä sairastuu yksi sadasta. [O](#)

Lue lisää:

- PEDIA-tutkimusryhmä Helsingin yliopistossa: www.helsinki.fi/pedia